

v evropské politice (27. 3. – 2. 4. 2017)

Událost týdne:

29. března předala britská premiérka Theresa Mayová dopis předsedovi Evropské rady Donaldu Tuskovi, v němž oficiálně oznámila záměr Velké Británie vystoupit z EU. Británie tak spustila dvouleté vyjednávání o konkrétních podmínkách brexitu. EU chce nejprve dokončit odchod Británie ze společenství, a až poté vyjednat se zemí nové vztahy. Británie má ale zájem vést obě jednání současně.

27. března začalo pro zhruba tři miliony tureckých občanů žijících v šesti evropských zemích referendum o změnách turecké ústavy, jež by vedly k posílení pravomoci tureckého prezidenta a rozšíření funkce premiéra. V Turecku je referendum vypsáno na 16. dubna.

27. března vypršela lhůta pro vytvoření vlády v Severním Irsku. Nejsilnější strany – probritská protestantská Demokratická unionistická strana (DUP) a nacionalistická katolická republikánská strana Sinn Féin – potvrdily, že se jim nepodařilo vyjednat koalici. Britský ministr pro Severní Irsko vyzval strany, aby se domluvily. Jinak bude muset vyhlásit nové volby či navrátit provincii pod přímou správu Londýna, což si nepřeje.

27. března odsoudil soud v Rusku opozičního vůdce Alexandra Navalného k 15 dnům vězení za neuposlechnutí pokynů policistů při demonstracích proti korupci vládních úředníků, které v Moskvě a dalších ruských městech probíhaly předcházející den. Za organizaci demonstrace musí navíc zaplatit pokutu 20 tisíc rublů. Navalnyj se cítí nevinný a chce se odvolat. Rozhodnutí soudu může ještě více zkomplikovat jeho kandidaturu v prezidentských volbách 2018.

30. března schválila Národní rada SR (NR SR) změnu Ústavy SR, jež NR SR umožňuje zrušit třipětinovou většinou prezidentské amnestie či milosti, pokud nejsou v souladu s demokratickými principy a zásadami právního státu. NR SR tak otevřela dveře zrušení amnestií slovenského expremiéra Vladimira Mečiara z roku 1998, které mimo jiné znemožnily vyšetření únosu syna někdejšího slovenského prezidenta Michala Kováče, do nějž měla být zapojena slovenská tajná služba.

31. března oficiálně požádala skotská premiérka Nicola Sturgeonová v dopise britskou premiérku Theresu Mayovou o povolení uspořádat nové referendum o nezávislosti Skotska na Velké Británii ještě před tím, než Velká Británie opustí EU. Britská vláda však již ohlásila, že k jednáním nehodlá přistoupit, dokud nebude proces vystoupení Británie z EU dokončen.

31. března schválila německá Spolková rada zavedení mýtného pro osobní automobily na německých dálnicích od roku 2019. Rakouský ministr dopravy Jörg Leichtfried následně oznámil, že Rakousko podá kvůli mýtnému žalobu k Soudnímu dvoru EU, neboť jej považuje za diskriminační. Mýtné by totiž v konečném důsledku platili pouze cizinci.

2. dubna se uskutečnily prezidentské volby v Srbsku. Dle prognózy agentury Ipsos zvítězil hned v prvním kole s 55,8 % hlasů dosavadní srbský premiér Aleksandar Vučić, který předsedá nejsilnější Srbské pokrokové straně (SNS). Bývalý ultranacionalista Vučić se prezentuje jako proevropský politik, který chce zároveň udržovat tradiční partnerství s Ruskem a Čínou.

2. dubna demonstrovaly tisíce lidí v Budapešti a apelovaly na vládu, aby odvolala návrh zákona zpřísnujícího podmínky pro působení zahraničních škol v zemi. Podle mnohých komentátorů ohrožuje novela zejména Středoevropskou univerzitu (CEU) v Budapešti, jejímž zakladatelem je americký filantrop maďarského původu George Soros, který je označován za oponenta maďarského premiéra Viktora Orbána.

Telegraficky

- Dne 2. dubna zadržela ruská policie v Moskvě více než 30 lidí, kteří se chtěli vydat na úřady nepovolený protestní pochod. Zatčen byl i opoziční aktivista Ildar Dadin. Lidé vyšli do ulic jen týden po velkých protivládních demonstracích, které se konaly ve městech napříč celou zemí.

© CEVRO, z. s. 2017

www.cevro.cz, info@cevro.cz

Zpracovala: Natálie Maráková

